

Kontekst społeczny

Amazon A-Z: Związki zawodowe

„Nie wydaje mi się, żebyśmy kiedykolwiek podjęli decyzję, żeby być przeciwko związkom zawodowym. Po prostu czujemy, że zrobiliśmy już wszystko, czego związki mogłyby od nas oczekiwać”, stwierdził w rozmowie z amerykańską telewizją PBS z 2020 roku Jeff Wilke, wówczas jeden z dwóch zastępców Jeffa Bezosa. Wtórowała mu jedna z rzeczniczek prasowych firmy, Rachael Lighty, cytowana przez CNBC: „Już oferujemy to, o co proszą związki, czyli najwyższą płacę w branży, świetne benefity oraz bezpieczne i innowacyjne miejsce pracy”. Trudno jednak zrozumieć, skąd przedstawiciele firmy wiedzą, czego oczekują związki zawodowe, skoro oficjalnie wciąż nie ma ich w Amerykańskich zakładach i biurach Amazona.

Media od lat raportują nie tylko o trudnych warunkach pracy w centrach logistycznych korporacji, ale także o próbach uzwiązkowania wśród załogi. Magazyn „Time” w 2014 roku opisał sprawę grupy pracowników technicznych z magazynu w Middletown w stanie Delaware, chcących dołączyć do związku International Association of Machinists and Aerospace Workers. Według pisma, Amazon zatrudnił specjalną firmę konsultingową oraz przeprowadzał spotkania z pracownikami, zniechęcając ich do głosowania na „tak” w referendum. Po rozstrzygnięciu na korzyść firmy głosowaniu, przedstawicielka Amazona napisała w emailu do „Time”:

„W dzisiejszym głosowaniu przeciwko reprezentacji związkowej, nasi pracownicy wyrazili jasno, że wolą bezpośredni kontakt z Amazonem. Ten bezpośredni kontakt to najbardziej efektywna droga do porozumienia i odpowiedzi na potrzeby naszych pracowników. Kultura Amazona i jego model biznesowy są oparte na szybkich innowacjach, elastyczności i otwartej komunikacji między menadżerami a pracownikami”.

Podobnie wypowiada się cytowana przez CNBC Corissa Lueken, senior operations manager w magazynie w Shakopee w stanie Minnesota, gdzie w 2019 roku doszło do protestu grupy pracowników:

„Podoba mi się bezpośrednia komunikacja z moją grupą. Myślę, że dlatego odnosimy takie sukcesy (...). Musimy być pewni, że wciąż skupiamy się na klientach, zarówno wewnątrz, jak

i na zewnątrz. Naprawdę nie sędę, żeby to było możliwe w środowisku, w jakim działają związki zawodowe, ale to tylko moja prywatna opinia”.

Prywatna czy nie, opinia ta brzmi jednak zadziwiająco znajomo, jeśli przyjrzymy się filmowi instruktażowemu Amazona, który wyciekł do mediów w 2018. Animowana postać stojąca w magazynie w otoczeniu paczek i regałów, tłumaczy:

„Nie wierzymy, że związki zawodowe są w najlepszym interesie naszych klientów, udziałowców oraz, co najważniejsze, naszych pracowników. Nasz model biznesowy oparty jest na innowacji i obsesji na punkcie klienta, rzeczach, które raczej nie są kojarzone ze związkami. [...] Jak wyjaśnimy później, związki zrywają bezpośrednią relację między pracownikami a menadżerami, które cenimy tak bardzo”.

Ten model biznesowy, który jest dla Amazona tak cenny, firma stara się „ochronić” wszelkimi możliwymi sposobami – nie tylko wspomnianymi już obowiązkowymi antyzwiązkowymi mityngami dla pracowników. W styczniu 2022 roku National Labor Relations Board (odpowiednik polskiej Państwowej Inspekcji Pracy) oskarżył firmę o „wielokrotne złamanie prawa przez stosowanie grózb, inwigilację i przesłuchiwanie pracowników prowadzących działalność prozwiązkową” w jednym z magazynów. Jak twierdzi telewizja CNN, przedstawiciele firmy mieli także tłumaczyć pracownikom, że „organizacja związku zawodowego i tak się nie powiedzie, bo związkowcy to »kryminaliści«”. Amazon zaprzecza oskarżeniom i zamierza to udowodnić w ramach postępowania przez NLRB. Amazon posuwał się również do tak absurdalnych środków, jak wymuszenie na lokalnych władzach w Bessemer w stanie Alabama zmiany cyklu pracy sygnalizacji świetlnej na ulicy sąsiadującej z magazynem – tak, by utrudnić prozwiązkową kampanię informacyjną przed (ostatecznie przegranym przez związkowców) referendum.

Widząc trudności, które napotykają pracownicy w założeniu związków, część z nich świadomie decyduje się na działalność w mniej formalnych grupach, takich jak Amazonians United czy Amazon Labour Union, których powstanie jest pokłosiem niepokoju narastających w firmie w trakcie pandemii. Pierwsza z nich działa już w magazynach w Chicago, Sacramento i Nowym Jorku, a także jest częścią międzynarodowej grupy Amazon Workers International, do której należą także związkowcy

z polskiej Inicjatywy Pracowniczej. AU chwali się między innymi sukcesami w wywalczeniu podwyżki podstawowej pensji godzinowej w styczniu 2022 roku – z 15,80\$ do 18\$ – choć jej postulaty dotyczą również głębszej reorganizacji systemu pracy. Oddolna i niezależna strategia walki o prawa pracownicze, bez wsparcia dużego, zewnętrznego związku zawodowego ma jeszcze inne powody. Jak przekonuje Vanessa Carrillo z Amazonians United, „To my wiemy, jak sprawy mają się w magazynach. Gdyby ktoś inny pojawił się jako nasz związkowy reprezentant, balibyśmy się, że nie będzie słuchać naszego głosu”. I dodaje: „To, co robimy, to i tak praca związkowczyń. Uważamy się za związek niezależnie od tego, czy Amazon nas uznaje, czy nie”.

Z kolei Christian Smalls, jeden z założycieli nieformalnego Amazon Labour Union (zwolniony z pracy w czasie pandemii w związku z protestami), widzi jeszcze inne zalety: „Uważamy, że mamy większe szanse, aby stawić czoła atakom Amazona na związkowców, ponieważ nie może on używać [wobec nas] tych samych argumentów, co wobec dużych związków zawodowych”. Mimo to ALU chce się jednak sformalizować, ale jako związek niezależny od dużych organizacji. Jak donoszą media, w samym marcu 2022 roku zaplanowane są dwa referenda związkowe: w kilku magazynach na Staten Island w Nowym Jorku (gdzie działa ALU) oraz w Bessemer w stanie Alabama, gdzie wobec licznych nadużyć Amazona powtórkę głosowania nakazała NLRB.

źródła:

1. Katie Schoolov, *How Amazon is fighting back against workers' increasing efforts to unionize*, CNBC, 2019
2. Verne Kopytoff, *How Amazon Crushed the Union Movement*, „Time”, 2014
3. Andrzej Mandel, *Amazon walczy ze związkowcami za pomocą sygnalizacji świetlnej*, „Rzeczpospolita”, 2021
4. Sara Ashley O'Brien, *Amazon faces possible union election at New York warehouse*, 2022
5. Nick Blumberg, *After December Walkouts, Organized Amazon Workers in Chicago Area Eye Next Steps*, „WTTW”, 2022
6. [strona internetowa Amazonians United](#)
7. David Streitfeld, *How Amazon Crushes Unions*, „The New York Times”, 2021